له یادی شاعیری گیان بەختكردوو, بەكر عەلی دا

سەردار عەبدولا
sardar@telia.com

یەكی ئەیلولی ساڵی 1994بوو, دانیشتوانی خانووە قوڕینەكانی حامیەی سلیمانی. ژنان و پیاوانی جل شڕ و سك خاڵی, منالانی پێ خاوس و ڕەنگ لە ڕوودا نەماو, وردە وردە بەرەو باڵەخانەی پارێزگای سلێمانی كەوتبوونە ڕێ, بەو هیوایەی پارێزگاری سلێمانی مەرحەمەتێك بنوێنێ و ڕێگەیان بدات لە كەلاوە خاپوركراوەكانی *حامیەی تاواندا ژیانی قوڕینی خویان درێژە پێ بدەن. لە نیوّ ئەو ئاپورایەدا لە نیوّ ژنانی ڕەشپوّش و برا و مێرد ئەنفال و پێشمەرگەدا!, لەنێو پیاوانی بێكار و ڕاپەڕیوی ئازاردا بەكر عەلی دەبینرا, بەكر عەلی سادە بوو هەروەك ئەوان، برسی بوو هەروەك ئەوان، تورە بوو لە یاساكانی دارستان هەروەك ئەوان. بەكر عەلی ڕابەری خوّشەویستی ئەوان بوو سیمای ئەو هەمیشە نەگوّڕ بوو دوّستان و دوژمنانی بە ئاسانی دەیان ناسیەوە ئەو لە هەموو لایەك تەنیا بە یەك دەست جلەوە دەبینرا, شەرواڵ و كراسێكی خەت خەت, ڕیشێكی پڕو كاسكێتێك لە سەرا, هەرچەند ئەمە حەزی بەكر نەبوو كە گەنجێكی وەك ئەو تەنیا كراس و شەرواڵێك شك بەرێت. هەر بوّیە پاسەوانەكانی پاریزگار بە ئاسانی و بە كەمترین باسكردن بوّیان بەكریان بوّ دەستنیشان دەكرا.

ئەو ساتە بەكر دەیزانی كە دەنگی گوللە گوێی خوّپێشاندانە بێدەنگەكەیان كەڕدەكات ئەو دەیزانی كە بوّسەی مەرگ بوّ ئەو ئامادەیە, هاوڕێكانیشی زوّریان لێكرد كە ئەم جارە ئەو نەڕوات و كەسێكی تر بە نوێنەر بچێتە لای پاریزگار بەلاّم بەكر نەیتوانی ئەو داوایە قبولّ بكات. ئەوە بوو ئەو ڕوّژە ئەیلولیەی سلێمانی بە خوێنی ئەو سوور ئەچووەوە.

بەكر, تا ئەو كاتەی هاوڕێكانی دوا ماڵئاواییان لێكرد خوێنی گەش لە جەستەی بیّ گیانی وەك بریندار لە بەر ئەڕوّشت , دیار بوو بەكر بەڵێنی دابوو كە بە كفنی سوورەوە نەبێت نەچێتەگوّڕەوە.

بوّ ئیوارەی ئەو ڕوّژە لە تەلیڤزیونەوە خوّپیشاندەران بە یاسا شكێن و بەدڕەوشت و كانگای فەساد لە لایەن پارێزگاری شارەوە درانە قەڵەم.

شاعیری هەست ناسك و ئینساندوّست بەكر عەلی, ئەو شاعیرە بوو كە هەمیشە سرودی خوّشەویستی و ئەڤینی بوّ ژیان بوّ مروّڤەكان دەووت, دەنگی ئەو ئەو دەنگە یاخیە بوو كە گەمارودرابوو لە چوارلاوە, ئەو دەنگە بوو كە دەستەلاّتداران و پیاوماقولاّنی شار نەیان دەویست بەرزبێتەوە, ووشەكانی ئەو پەیامێكی مەزن بوون هەر بوّیە نەیاندەهێشت بێتە سەر لاپەڕەی سپی و بوّری ڕوّژنامەكان, میكروّفوّنەكانیش لە بەرامبەر دەنگی ئەو كوژابوونەوە و ببوونە سانسوّرچی. بەلاّم دەنگی بەكر ووشەی ڕاساو و خاراوی بەكر لە كوّلاّنە تەسك و تاریكەكانی شار لە خانووە قوڕ و بێ تاپوّكانی شارەوە وەك گڕی نەوروّز بەرز دەبووەوە و پەیامی خوّشەویستی و دەنگی هاوچینەكانی بە هەموو خەڵكی شار دەوت.

بەكر عەلی, خەباتكارێكی ڕێگای یەكسانی خوازی و ڕادیكالیزم بوو, ڕابەرێكی خوّشەویستی بێكاران و بێلانەكانی كوردستان بوو,گیانی خوّشی هەر بوّ ئەم ڕێگەیە بەختكرد.

بەكر عەلی, كە تەواوی ژیانی زەحمەت و قوربانی دان بوو,شیعرەكانی لە دایك بووی ژووری تەڕ وشیدار و بێكارەبا بوو, هەربوّیە ئاساییە كە خولیای ڕوّژی سەرفرازی, ئاشقی هەوای پاك و ماڵی ڕوناك و پڕ

تیشکی خۆر بێ بۆ هەموو ئەو هاوچینانەی کە وەك ئەو لە خەمی ژیانێکی تردا بوون, ژیانێکی ئینسانی تر بۆ ئەو ئینسانە مەحرومانەی کە ماڵە قوڕ و لە تەنەکە دروستکراوەکانیان لە سەر نەخشەی دائیرەی شارەوانی بوونی نەبوو, بێ هێڵی کارەبا و تەلیفۆن بوو, بێ قوتابخانەو دایانگا بوو. بەکر عەلی, یەکێك بوو لەو ئالاّ سوورانەی سەردەمی ڕاپەڕینی خەڵکی کوردستان, کە بە نەوی بوون و کەوتنە زەویی ** سەدان ئالاّی ڕەش لە خانووە بێ تاپۆکانەوە بۆ پرسەکەی هەستانە سەرپێ.و نەئیان بە دەستەلاّتدارە چەك بە دەستەکانی دانیشتووی کۆشك و تەلارەکانی شار وت.

بەڵێ, بەکر عەلی ئەو مۆمە بوو, کە بۆ ڕوناککردنەوەی ژیان سووتا, بەڵام دەستەلاّتدارانی شار و ڕابەرانی کوردایەتی فوویان لێکردو ئەو دڵە گەورەیان لە لێدان خست. بەمە کریکاران و زەحمەتکێشانی کوردستان, بێ خانەولانەکانی شار ڕابەرێکی خۆشەویستی خۆیان لە دەست چوو, دڵداران و کوران و کچانی ئاشق و دڵ پر لە هیواکانی شار شاعیرە هەست ناسکەکەی خۆیان لە دەست سەندنەوە. بەڵێ بەکر نووست و لە وڕۆژەوەی کە فیشەکی غەدر لە دواوە گیانی لێ سەندەوە,شیعری نەوت, چونکە ئەو شاعیری چرایەك نەبوو لەگەڵ فووا پەنجەیان تێك هەڵکێشابێ, بەلێ, شاعیری ولاّتێکیش نەبوو کە پۆلیسەکانی شیعرەکانیان ڕاونابێ.

*حامیە:مۆڵگەی سەربازان و پیاوانی حکومەتی بەعس کە پانتاییەکی گەورەی لە شاری سلێمانی دگیرکردبوو، ئەم مۆڵگەیە مێژوویەکی ڕەشی هەیە لەکوشتنی بە کۆمەل و تۆقاندن, لە ئازاری 1991 دا خاپوورکرا, پاشان ئاوارەو بێلانەکانی سلێمانی و ناوچەوئاوارەکراوەکان لە کەلاوەکانیدا جێگیر بوون، شاعیر بەکرعەلی ماڵی لەوێ بوو, پاشان, دەستەلاّتدارە کوردەکانی دوای بەعس ئەو کەلاوانەشیان بەسەر خەڵکەکەدا ڕمان.

** دانیشتوانی گەرەکی خانووە بێ تاپۆکانی سلێمانی و ئوتێل سلێمانی ئە ئێستا ناوی سلێمانی پالاسە لە پرسەکەی بەکر عەلی دا بۆ ماوەیەکی زۆر هەر ماڵەو پەرچەمێکی ڕەشی بەرزکردبۆوە, کە شێوەیەکی نوێ بوو لە وەستانەوە بە دژی زوڵمی حاکمانی شاردا .

لە لاپەرەی شیعردا، یەکیك لە شیعرەکانی بەکر عەلی بە ناوی "شەوی شەشەم", کە لە دەستنووسەکەی خۆی وەرگیراوە پێشکەشتان دەکریت.

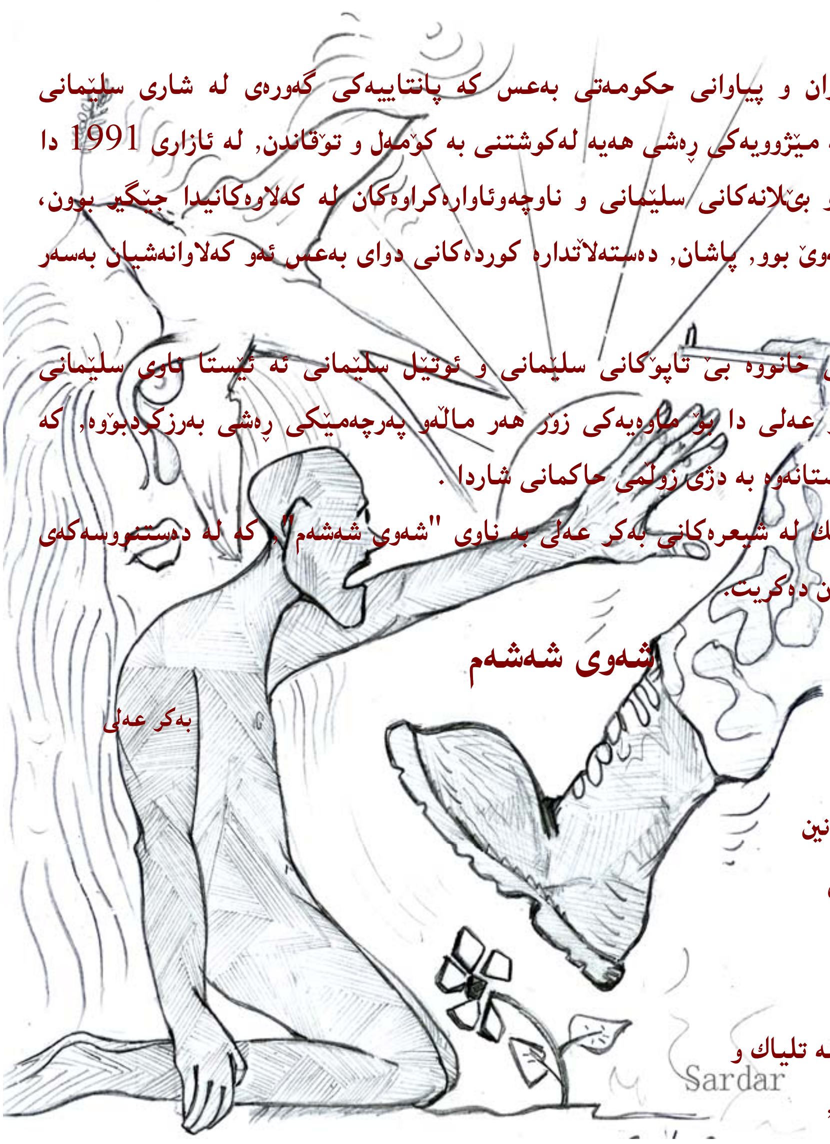

شەوی شەشەم

بەکر عەلی

ئەمشەو من و پەنجەرەکەم
دوو هاوڕێی گیانی بە گیانین
ئەو با دڵداریەتی و منیش
خانمێکی سەر لێ شێواو
ئەمشەو من و پەنجەرەکەم
دوو تەریکی شارێکی پڕ لە تلیاك و
کەڵبەو.. قەڵەمی سوڒانین,
ئەو با دڵدارێتی و منیش..

چەمێکی دەستەمۆکراو.

دە ئەی پەنجەرەی داوێنم

زویر نەبی ئەمشەو ئەنووم...

هۆ خانمکەم

تۆش ئەی هەڵبەستەوانی زووم

ئەمشەو ئەنووم.. شیعر نالێم

شیعر مۆمێکە پێ نابێ

من شاعیری چرایەك نیم

لە گەڵ فوا.

پەنجەیان تێك هەڵکێشابێ

من شاعیری وڵاتێ نیم

سەدان شەو پۆلیسەکانی

جڕت و ..

تف و...

لیسەکانی..

خواو..

ئەستێرەو..

خۆشەویستی و..

شیعرەکانمیان ڕاونابێ

خۆشم ناوێن هۆ ئەوانەی خۆشم ویستون

لەم شەوەوە خۆشم ناوێن

ئێوە شەهوەت بە دەمارتانا ئەگەڕێ

خۆشم ناوێن

خۆشەویستیتان... سەگێکە پێم ئەوەڕێ.